

Als het regent en de zon schijnt 29: Diversen

(with English summary)

*Als het regent en de zon schijnt,
Grootmoeder onder Laurens.*

Moeilijk te plaatsen zijn de weerliedjes van Malta:

*Ix-xita u x-xemx,
In-nanna taħt Lawrenz;
Tlabtha biċċa ħuta,
Tatni daqqa ta' lembuba*

(Het regent en het schijnt / grootmoeder onder Laurens; / ik vroeg haar om een stuk vis / ze sloeg me met haar deegroller) en:

*Ix-xita u x-xemx,
In-nanna u San Lawrenz,
In-nannu jilgħab il-boċċi,
In-nanna tilgħab il-lewż.*

(Het regent en het schijnt / grootmoeder en Sint Laurens, / grootvader speelt met kegels, / grootmoeder speelt met amandelen).¹ Wel zien we ‘opa en oma’, d.w.z. twee oudjes in een Finse spreuk: Dan werpt de grijsaard zijn oude [vrouw] in een pot. In Letland scheurt het kleed van de grootmoeder, maar het kan ook het kleed van een oude Jood zijn.²

Eveneens moeilijk plaatsbaar zijn de Franse spreuken, door Kuusi geplaatst onder het kopje: *Es geschieft in Marseille*. De maan is in Marseille; het regent, het regent en de zon schijnt op de brug van Marseille; regen en zonnenschijn, het onweert in Marseille; als iedereen het te weten komt, zou iedereen erheen rennen; wie niet lopen konden, zouden hun snuit breken; wie niet gaan konden, zouden de punt van de neus breken.³

English summary

Difficult to place are the weather-songs from Malta: ‘It rains and it shines, grandmother under Laurence; I asked her for a piece of fish, she has beaten me with her rolling-pin.’ And: ‘It rains and it shines, grandmother and Saint Laurence, grandfather plays with skittles, grandmother is playing with almonds.’ We can see ‘grandpa and grandpa’, i.e. an old couple, in a Finnish maxim: ‘Then the old man throws his old [wife] in a pot.’ In Latvia the cloth of the grandmother tears, but it can also be the cloth of an old Jew.

Also difficult to place are the French maxims, placed by Kuusi under the heading ‘It happens in Marseilles.’ The moon is in Marseilles; it rains, it rains and the sun shines on the bridge of Marseilles; rain and sunshine, there is a thunderstorm in Marseilles; when everyone will find out, everyone would rush here; who cannot walk would break their muzzle, who cannot go would break the point of the nose.

¹ Aquilina 1972, 511, die hier A. Cremona (zie eerder) citeert, die na het Engelse gezegde over de duivel, die zijn grootmoeder slaat, vervolgt met: ‘Curiously enough, the name of the grandmother, which is the Siculo-Maltese *nanna*, comes under this strange phenomenon [i.e. de zonneregen] to be the pet subject humorously spoken of in the choral mirth. The sporting theme characters cannot perhaps be better explained, but by some universally suggested belief which still predominates in the following Italian proverb: *Quando piove e luce il sole / tutti le vecchie vanno in amore*. Grandmother’s love affaire is by Maltese children innocently changed into the funny sport of an old woman playing at bowls or beating the children with her rolling-pin.’ Het is echter niet oma die kegelt, maar opa (*nannu*), zoals de duivel (zie eerder), maar het spelen met de amandelen is cryptisch. Aquilina draagt nog een liedje aan, maar dit is een regenliedje: *Ix-xita u x-xituta / In-nanna taht tuta* (het regent en het plenst, / oma onder de moerbeiboom). Wat oma onder die boom doet, behalve schuilen, laat zich raden. Bekend is dat heksenvergaderingen onder een (noten)boom plaatsvonden. Wat St. Lorenzo daarmee van doen heeft? Diens dag (10 aug.) wordt gehouden voor de heetste dag van het jaar (de martelaar werd geroosterd) en valt in de om hun hitte beruchte Hondsdagen. In Italië heeft men de weerregel: *San Lorenzo dalla gran caldura, / Se piove, poco dura* (als het [al] regent, duurt het kort), wat lijkt op een zonneregenbuitje (zie §35). Van regen op deze dag wordt gezegd: *Se piove per San Lorenzo / la viene a tempo* (dan komt het op tijd), want dan heeft het zin. (Knapp 1939, 86f). Tilley, 154 D289 heeft de spreuk: *More like the devil than saint Lawrence*. Opa en oma zien we ook in verband met de bliksem: *Ma’l-ewwel berqa, in-nannu jofqos il-miżwed u n-nanna tlesti l-imserka* (Bij de eerste bliksem verkoopt opa de peulen (*peascod*) en maakt oma de spindels (*quills*) gereed. Dit zou inhouden: In de herfst, als de eerste bliksems komen, worden de bonen gereed gemaakt voor het zaaien en de spindels (*reel quills*) voor het opwinden van draad om te weven (Aquilina 1972, 527).

² N-V Fin 1: grijsaard: *ukko*; oude vrouw: *akkansa*; H-Ö Let 1; I-Ö Let 1.

³ N-S Fr 1 (lune); N-S Fr 2: *Ploû, ploû, souleio sur lou pont de Marsilo*; N-S Fr 3: *Ploou et soutilho / fa lou temps de Marsilho; si lou mounde va sabie / tout lou mounde courririe; aquelis que sourien pas courre / s[e] roumprien lou mourre; s[i] sabien pas caminar / se roumprien lou bout deou naz* (corr. CH).